

Debreceni Ítéltábla

Bf.III.807/2014/62.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2015. április 23., június 9., szeptember 29., valamint október 1. napjain tartott nyilvános ülésen meghozta, és 2015. október 15. napján kihirdette a következő

ítéletet:

A vezető beosztású hivatalos személy által üzletszerűen, kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmény miatt a vádlott és társa ellen indított büntető ügyben a Debreceni Törvényszék 2014. június 19. napján kihirdetett 6.B.696/2012/111. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint:

I. r. vádlott szabadságvesztés büntetését 12 (tizenkettő) évre, az egyetemi jogi diplomához kötött foglalkozástól eltiltást végleges hatályúra, a közügyektől eltiltás tartamát 10 (tíz) évre súlyosítja.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összege helyesen 1 528 257 (egymillió-ötszázhuszonnyolcezer-kettőszázötvenhét) Ft, melyből az állam terhén maradó összeg helyesen 482 730 (négy száznyolcvankettőezer-hétszázharminc) Ft.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt is beszámítja a szabadságvesztés tartamába.

A fellebbezési eljárásban felmerült 161 250 (egyszázhatvanegyezer-kettőszázötven) Ft bűnügyi költség az államot terheli.

Indokolás:

A törvényszék ítélete ellen az ügyész I. r. és II. r. vádlottak terhére jelentett be fellebbezést. Álláspontja szerint a 8 rb. korrupciós bűncselekmény miatt halmazati büntetésül az I. r. vádlottal szemben kiszabott 10 év szabadságvesztés enyhe, mert az elsőfokú bíróság nem értékelte teljeskörűen a felmerült súlyosító körülményeket, ezzel együtt az elkövetett bűncselekmények kimagasló társadalomra veszélyességét. Szükségesnek tartotta továbbá e vádlottat végleges hatállyal eltiltani a jogi diplomához kötött foglalkozástól, szemben a törvényszék által alkalmazott határozott időtartammal. A közbizalom elleni bűncselekmények (közokirat-hamisítás büntette) miatti felmentő rendelkezéseket támadva a vádlottak vonatkozásában anyagi jogszabálysértés miatt, bűnösség megállapítása és II. r. vádlottal szemben is büntetés kiszabása céljából élt perorvoslati jogával. Ez utóbbi bűncselekmények kapcsán - bűnösség megállapítása esetén - a bűnügyi költségről szóló rendelkezés megváltoztatását is indokoltnak tartotta.

I. r. vádlott, valamint a vezető védő a tényállás megalapozatlansága, eljárási szabálysértések (T1 tanúkénti kihallgatása, bizonyítási indítványok elutasítása) okán felmentés céljából jelentettek be jogorvoslatot.

A II. r. vádlott védője a törvényszék felmentő ítéletét tudomásul vette, míg a határozat kihirdetésén jelen nem lévő II. r. vádlott a törvényes határidőn belül nem élt a fellebbezés lehetőségével.

A fellebbviteli főügyészség az átiratában a vádlottak terhére bejelentett ügyési fellebbezést annak helytálló indokai alapján fenntartotta, egyben a védelmi jogorvoslatokat alaptalannak vélte. Álláspontja szerint a törvényszék perjogi hibától mentes eljárásban minden lényeges bizonyítékot beszerzett, megvizsgált és értékelt. Ennek eredményeként a korrupciós és közbizalom elleni bűncselekmények vonatkozásában teljes mértékben megalapozott tényállást állapított meg.

Törvényes volt T1 tanúkénti kihallgatása, amely azon a jogértelmezésen alapul, hogy a védő Be. 81. §-a (1) bekezdésének b/ pontjában írt abszolút tanúkihallgatási tilalma „az eljárási törvény szövegében meghatározottak szerint korlátozott, egyébként tanúkénti kihallgatása a fent hivatkozott egyéb kizáró és korlátozó okok figyelembevételével - általánosságban - nem kizárt és nem tilalmazott ...”.

A közokirat-hamisítás büntette kapcsán utalt a Pp. 195. §-ának (1) bekezdésében írt közokirat fogalmára, majd az 1/2004. számú büntető jogegységi határozat azon megállapítására, hogy a Btk. 275. §-ában meghatározott bűncselekmény, a hivatalos személy által elkövetett materiális közokirat-hamisítás, lényeges ténynek hamis közokiratba foglalásával „bizonyító” és „rendelkező” közokiratra egyaránt elkövethető. Hangsúlyozta, hogy a határozat bevezető részében írtakhoz érdemi, nyilvánvalóan releváns joghatások fűződnek, hiszen a bíróság alaki és tartalmi legitimációja, hatásköre és illetékessége, eljárásának konkrét körülményei, a bíróság összetétele mind olyan tény, amelyhez abszolút hatályon kívül helyezés, jogorvoslat, kizárás, fegyelmi felelősségrevonás jogkövetkezménye fűződhet. Álláspontja szerint az „eljárás formája” lényeges tény, figyelemmel a Be. 258. §-ának (4) bekezdésére. E körben felhívta a BH. 2014. évi 329. számú jogesetet.

Vitatta a II. r. vádlott azon védekezését, hogy ő csak „határozat-tervezetet” írt alá. E vádlott a kérdéses bűnügyi iratok ismerete nélkül, párszavas tanácselnöki tájékoztatás alapján határozott az érintett terheltek személyi szabadságáról. Hivatkozott továbbá a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet II. Fejezet 13. pontjában rögzítettekre, alátámasztandó azt, hogy az „eljárás formája” a Büsz. szerint is lényeges tartalma a bíróság határozatának.

Nem értett egyet az elsőfokú bíróság ítéletének 144. oldalán írt érveléssel, ugyanis - álláspontja szerint - a Be. elkövetés idején hatályban volt rendelkezései nem utalnak a törvényszék által írt alulszabályozottságra a tanácsülés, mint eljárási forma esetében. Ezzel szemben „A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény rendszere, a tanácsülés jogintézményére vonatkozó szabályozása a jogszabály értelmezésének valamennyi ismert tudományos módszere szerint világos és egyértelmű: a tanácsülés a tanácsot alkotó bírák együttes és egyidejű jelenlétében, megfelelő tárgy- és iratismeret birtokában zajló szakmai vita és döntés eljárásjogi kerete.”.

I. r. vádlott a Debreceni Ítéltáblára 2015. április 10. napján érkezett 102 oldal terjedelmű beadványában észrevételeit fejtette ki a törvényszék írásba foglalt ítéletével, az azt megelőző büntető eljárással, az ügyészi fellebbezés indokaival, továbbá a fellebbviteli főügyesség átiratával kapcsolatban. Ehhez mellékelte a felesége által írt levelek másolatait, Benák-Tömöri Judit klinikus szakpszichológus szakvéleményének másolatát (általános megállapítások az ember személyiségfejlődéséről, annak módosulásairól), továbbá a szegedi „Bf. tanács 2009-2011 évekre vonatkozó tárgyalási naplóinak általa relevánsnak vélt másolatait.

Ebben huszonkilenc pontban igen részletesen, mindenre kiterjedően sorolta fel aggályait, észrevételeit az elsőfokú döntés és annak indokolása kapcsán. Rögzítette, hogy a törvényszék a korrupciós bűncselekmények elkövetését azért róta a terhére, mert „... a bizonyítékok törvényességi kontrollját csak felületesen és csak részben végezte el, ezáltal törvénysértő bizonyítékokat értékelt, figyelmen kívül hagyta egyes tanúk elfogultságait, tanúkenti vallomástételi érdekeltégeit, és az okirati bizonyítékokkal igazolt valótlan állításait, ezáltal szavahihetetlen tanúk vallomásait hitelt érdemlőnek vette, illetve értékelés nélkül hagyta a vád állításait megcáfoló okirati bizonyítékokkal alátámasztott vallomásaim jelentős részét, amelyek következtében a bizonyítékértékelő tevékenysége egyoldalúvá, ezáltal az ítéleti tényállása megalapozatlanná vált.”.

Hivatkozott arra, hogy értelmezése szerint nem történt meg a mentelmi jogának a felfüggesztése a ... napján kelt ... számú köztársasági elnöki határozatban. Erre figyelemmel indítványozta az elsőfokú ítélet Be. 375. §-ának (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését.

Vitatta, hogy az eljárás egésze alatt érvényesült volna a tisztességes eljárás követelménye. Hivatkozott itt „Az ügyészi elfogultságra; Az eljáró bíróságok kijelölésére; Az elsőfokú bírósági elfogultságra”. Ez utóbbi kapcsán arra az álláspontra helyezkedett a törvényszék bizonyítási eljárása és az írásba foglalt ítélet indokolásának ismeretében, hogy az elsőfokú tanács elnökét vele szemben „eredendően negatív preiudikáció vezette” és „egy rejtett bűnösségi vélelem vezérelte az ártatlanság vélelme helyett”.

A bizonyítékok törvényessége kérdésében kitért az ügyvédi titokra, megkérdőjelezve a törvényszék ítéletének e körben elfoglalt jogi álláspontját. Ennek következtében indítványt tett T1 tanúvallomásának a bizonyítékok sorából történő kirekesztésére. Az ügyvédi titok generálta törvényességi problémaként értékelte T2, T3, T4, T5, valamint T6 tanúk vallomásairól készült jegyzőkönyvek bizonyítékkénti értékelését, amelyeknek a kirekesztését szintén szükségesnek tartotta.

Kifejtette továbbá, hogy T1 gyanúsított kihallgatása oly módon történt, hogy előtte a védőjét nem értesítette a nyomozó hatóság.

Kifogásolta, hogy az írni-olvasni nem tudó T7-et úgy hallgatta ki az ügyész tanúként, hogy a jegyzőkönyv nem tartalmazza azt, hogy hatósági tanú jelenlétében annak tartalma felolvasásra került.

A határozathozatalt megelőző tanácskozási titok kapcsán azon álláspontját fogalmazta meg, hogy az e körben tanúként kihallgatott bírák és bírósági tisztviselők vallomásai bizonyítékként nem használhatók fel, ezért azokat az ítéltábla sem veheti figyelembe. Itt

kell utalni a másodfokú eljárásban dr. Kardos Sándornak, az I. r. vádlott védőjének az ítéletére 2015. június 17. napján érkezett beadványára, amelyben azon jogi álláspontját fejt ki, hogy a tanácskozási titokkal érintett bírák és tisztviselők esetében e titok alól a bíróság elnöke, mint igazgatási vezető adhat felmentést, ilyen azonban nem történt.

Az I. r. vádlott sérelmezte a bizonyítási indítványainak az elutasítását. T1 jövedelmi, vagyoni viszonyai és életvitele teljeskörű felderítésének, az őt érintő pénzügyi megkereséseknek, Engedi Antal és Bejczy Csaba szakértőkénti bevonásának, továbbá a „Zrt. megkeresésének, dr. Szeles Géza, dr. Rabstein Margit, Szígyártó Zsuzsanna igazságügyi szakértők szakértőként történő bevonásának és T8 tanúkenti kihallgatásának elmaradása az elsőfokú ítélet tényállásának a megalapozatlanságát eredményezte.

Górcső alá vette továbbá a tanúk és a saját szavahihetőségét, a róla kialakult „pletykákat”, kapcsolatát T1-gyel, II. r. vádlottal, valamint T9-cel.

Jellemezte a saját bírói munkáját, rávilágított az ügyintézési határidők kérdésére, és részletesen elemezte a ... Törvényszéken kialakult gyakorlatot a tanácsülésen elbírált ügyekkel kapcsolatban.

Ezt követően tényállási pontonként vitatta az azokban foglaltak helyességét.

Jogi érvekkel alátámasztottan cáfolta az ügyészesség helytelen jogértelmezését a közbizalom elleni bűncselekmény kapcsán, kitérve az „előadó bíró” szerepére, helyesnek tartva az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezését.

A büntetés kiszabásával kapcsolatban az ügyész fellebbezésre az I. r. vádlott nem reagált, mivel arra hivatkozott, hogy a terhére rótt bűncselekményeket nem követte el, ezért a „vesztegetési deliktumok vádja alól” kérte a felmentését és az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezésének a helybenhagyását.

Végezetül az ítélet tábla figyelmét arra hívta fel, hogy a tényállás III., V., VII. és VIII. pontjai kapcsán a mentelmi joga nincs felfüggesztve, tényszerűen elfogult, ezáltal kizárt ügyész képviselte a vádat egy ugyancsak elfogult elsőfokú bíróság előtt, így többszörösen sérelmet szenvedett a tisztességes eljárás alapelve. A törvényszék eljárási szabályokat sértett, amelyek abszolút és relatív hatásúak, ítélete törvénysértő bizonyítékokon alapul, több okból megalapozatlan, ezért elsődlegesen annak hatályon kívül helyezése szükséges.

. Gellér Balázs József, az I. r. vádlott (vezető védő által kijelölt) védője az ítéletre 2015. április 20. napján érkezett beadványában indítványozta a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I/b. és c. pontjai alapján az eljárás megszüntetését, másodlagosan a Be. 372. §-ának (2) bekezdése értelmében - figyelemmel a Be. 352. §-ára - az I. r. vádlott felmentését. Harmadsorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére [Be. 373. § (1) bekezdés III/a. pont, Be. 375. § (1) bekezdés] tett indítványt. Ebben az esetben M1, M2, M3 magánnyomozó, valamint T10 védő tanúkenti kihallgatását és Hamperger Anita grafológus meghallgatását indítványozta. Ezzel együtt grafológus, illetve pszichológus szakértő hivatalbóli kirendelését kérte, Kerekes Tamás „poligráfus szakértő” tanúkenti kihallgatása mellett. Indítványt tett az ítélet tábla felé, hogy keresse meg a Nemzetbiztonsági Szakszolgálatot annak tisztázása érdekében, hogy fogantatottak-e az

I. r. vádlottal, valamint T1-gyel szemben lehallgatást, ha igen, megismerhetővé kell tenni annak anyagát.

A bizonyítás továbbfejlesztése érdekében indítványozta beszerezni a 2009-2010 évben azon tanácstól, amelyben I. r. vádlott elnökölt, illetve előadó bíró volt, a tanács által hozott azokat a végzéseket, ahol az előzetes letartóztatást enyhébb kényszerintézkedésre változtatták vagy megszüntették, és amely határozatok esetében T1 vagy más ügyvéd járt el. Indítványozta ugyanezen időszakban hozott másodfokú határozatok beszerzését is az I. r. vádlottat érintően, ahol enyhítés vagy hatályon kívül helyezés történt. Ugyanezek tekintetében statisztikai adatok összegyűjtését indítványozta az érintett bíróságon eljáró többi bíróra is. Szükségesnek tartotta T1-gyel kötött „konkrét vádalku” szövegének megismerését, minősített adat esetén a titokgazdától történő felmentés kérését.

Végezetül indítványt tett a bűncselekmény minősítésének megváltoztatására, a minősítő körülmény mellőzésére, a kiszabott büntetés enyhítésére.

Az ítéletábra az ügy elbírálására a Be. 361. §-ának (1) bekezdése szerinti nyilvános ülést tűzött ki.

2015. április 23. napján a védő az előbbieken részletezett indítványait bizonyítási indítványként terjesztette elő, és kiegészítette Agárdi Tamás grafológus szakértő meghallgatására is.

I. r. vádlott a már korábban írásban megtett bizonyítási indítványait ismételte meg, továbbá T11 (... Törvényszék elnöki irodája) tanúkénti kihallgatását indítványozta arra nézve, hogy folytattak-e vizsgálatot azokban az ügyekben a bíróságon, amelyekben T1 látott el jogi képviseletet.

Az ítéletábra az I. r. vádlottnak és a védőjének a bizonyítási indítványait elutasította, és az elsőfokú bíróság határozatát a Be. 348. §-ának (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírálta.

Dr. Gellér Balázs József a 92 oldal terjedelmű „fellebbezési perbeszédét” 2015. április 22. napján nyújtotta be az ítéletábrára (33. sorszám), ahogy a későbbiekben annak rövid kiegészítését (50. számú jegyzőkönyv I. melléklete), amelyben értelmezte a ... Ítéletábra ... számú határozatát a tanúk szavahihetőségének vizsgálatával kapcsolatban.

A nyilvános ülésen az ügyész a perbeszédében részletesen kitért a másodfokú eljárásban felmerült valamennyi jogilag releváns tényre. Álláspontját alkotmányjogi, eljárásjogi érvekkel támasztotta alá, segítségül hívva jogértelmezéséhez a jogi szakirodalmat is. Vitatta a védelem megismert álláspontját a mentelmi jog felfüggesztésével, az ügyvédi és tanácskozási titokkal kapcsolatban.

A bírói mentelmi jogot érintően azt fogalmazta meg, hogy a köztársasági elnök határozata az OIT/OBH elnök okiratában foglaltakon alapul, függetlenül a legfőbb ügyészi vagy a nyomozóhatósági indítvány tartalmi elemeitől. A mentelmi jog felfüggesztése szempontjából releváns javaslatok tartalmát a vádlottak és védőik az elsőfokú eljárásban megismerhették, védekezési joguk nem sérült, hiszen sem észrevételezési, sem indítványtételi jogukban nem voltak korlátozva, mely csorbíthatlan jogukkal éltek is.

A védői titok vonatkozásában összegző álláspontja az volt, hogy a védő tanúként kihallgatható mindazon tényre és körülményre, amelyet nem a terhelt, illetve támogatóinak érdekköréből ismer. Amikor T1 tárgyalta az I. r. vádlottal, akkor az ügyfelétől kapott pénz már az ő tulajdonában volt. T1 nem ügyféli titkot árult, hanem ügyféli érdeket képviselt, amikor vesztegetett (34. számú jegyzőkönyv 30-33. oldal).

A bírói tanácskozási titok alóli felmentés kérdéséről azt fogalmazta meg, hogy a tanácskozási titok nem pusztán etikai, hanem egyben jogi norma is. A bíróság a büntető eljárásban az anyagi és eljárási tételes jogot alkalmazza. Amennyiben valamely jogi helyzetre van tételes jogi rendelkezés, úgy nem lehet szó analógiáról. Jelen esetben eltérő jogértelmezésnek a törvény strikt rendelkezésével szemben nincs helye. A titoktartás az igazságszolgáltatásnak, konkrétan az ítélezés érdemének az alaki szabálya. A döntést tanácskozás, szavazás előzi meg. Ennek módjába a bíróság igazgatási vezetőjének nincs joga beleavatkozni, intézkedési hatáskörrel nem rendelkezik. A titokgazda, és egyben a titokbirtokos ebben a sajátos esetben egy és ugyanaz, a tanácskozáson és szavazáson jelen volt személy. Ez az igazságszolgáltatás függetlenségének tartalmi lényege, az ítélezési titokkal rendelkezés joga. Kifejtette továbbá, hogy konkrét jogalap hiányában az igazgatási vezető lehetőségeire vonatkozó további védelmi érvelés - e kérdésben - már a jogértelmezési probléma lényegét nem érinti, csupán gondolat kíséretnek minősül (60. számú jegyzőkönyv 14-16. oldal).

Mindezek után fenntartotta az ügyészi fellebbezésben írt, az I. r. vádlott büntetésének súlyosítására, a közokirat-hamisítás büntetében mindkét vádlott bűnösségének megállapítására tett indítványt, a II. r. vádlottal szemben - halmazati büntetésül - pénzbüntetés kiszabását kérte. Indítványozta az I. r. vádlott esetében az egyetemi jogi diplomához kötött foglalkozástól eltiltás végleges hatályúra változtatását, mindezek után a vádlottakra eső teljeskörű bűnügyi költség megfizetésére kötelezést.

Dr. Gellér Balázs József az I. r. vádlott védőjeként a másodfokú eljárásban előadott perbeszédében a korábban már írásban benyújtottakat ismételte meg, részben kiegészítve annak tartalmát. Érvelését széleskörűen, alkotmánybírói döntésekkel, a büntető anyagi és eljárási szabályok értelmezésével, a magyar és a nemzetközi jogi szakirodalomból, illetve európai és angolszász bírói gyakorlatból vett példákkal kívánta meggyőzővé tenni.

A büntető eljárás megszüntetésére tett indítványt, mert álláspontja szerint az I. r. vádlott bírói mentességét a megfelelő időben, a megfelelő módon soha nem függesztették fel. A „mentelmi jog felfüggesztése” kitélt ugyanis nem pótolhatja a köztársasági elnök - jelen esetben Schmitt Pál - „hozzájárulása a büntető eljárás megindításához” kijelentés. A pontos szóhasználatától eltérni nem lehet, erre kell következtetést levonni az általa részletezett törvényi rendelkezések (2012. évi CLXII. törvény, Be. 551-552. §-ai, 1997. évi LXVI. törvény, 2012. évi XXXVI. törvény, 2006. évi LXXXVII. törvény, 1978. évi IV. törvény 22. § i/ pont) nyelvtani értelmezéséből. Kifogásolta, hogy nincs az iratok között, így a védelem, de a bíróság által sem megismerhető a legfőbb ügyész átirata, amely a bírói

mentelmi jog felfüggesztéséhez alapot kell hogy adjon. Ennek fényében értelmezhető csak az OIT elnökének előterjesztése, illetve a köztársasági elnök határozata.

A felmentés indítványozása körében kiemelte a védői titok kérdését, ami felveti, hogy T1 vallomásai bizonyítékként értékelhetők-e, hivatkozott a Strasbourgi Bíróság több eseti döntésére, valamint az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága által számos konkrét ügyben hozott jogelvi jelentőségű ítéletére (mérgezett fa gyümölcse). Ugyancsak kiemelendő a védői érvelésből a titkos információgyűjtés (lehallgatások), továbbá a poligráfos vizsgálat hiányára történő hivatkozás. Ez utóbbival kapcsolatban a védő is elismerte azt, hogy eredménye nem minősül bizonyítéknak, azonban alkalmasnak vélte arra, hogy akár a védelem, akár a vád állításait alátámassza, tények megállapítását elősegítse. Hivatkozott arra, hogy Kerekes Tamás pszichológus, grafológus szerint „a poligráfos hazugságvizsgálat ebben a büntető ügyben és ennek jelenlegi fázisában is alkalmazható, hiszen a 8 rb. vesztegetés elfogadását az ügy vádlottja, I. r. vádlott következetesen tagadta, így szavahihetősége, illetve az, hogy a terhére rótt cselekményt elkövette-e, tárgyát képezheti egy hazugságvizsgálatnak”.

A védő álláspontja szerint nincs egyetlen egy objektív bizonyíték, amely T1-nek az I. r. vádlottra tett terhelő vallomását alátámasztaná. Véleménye szerint senki sem gondolhatja komolyan, hogy a kimagasló szakmai munkájáról, precizitásáról ismert, nagy szakmai tekintélyű I. rendű vádlott, aki 1994. óta bíró, esetenként 300-500 000 Ft-ért mindent kockára tesz. Az elsőfokú bíróságnak felróta, hogy védelem és dr. T1 vagyongyarapodását nem vizsgálta.

A hatályon kívül helyezésre okot adó körülmények között érintette a törvényes vád hiányát. Értelmezése szerint a „vád a törvényesség minimumát akkor éri el, ha olyan konkrétsággal írja körül a vád tárgyává tett cselekményt, amely mellett a terheltnek lehetősége van az érdemi védekezésre”. Ezért van jelentősége az elkövetési időknek, amelyeket a vádirat egzakt módon nem tartalmaz.

Felvetette, hogy a tárgyaló ügyész, aki a vádat képviselte az elsőfokú tárgyaláson, mint tanú nyilatkozott T1 védőjének értesítéséről, ezért az eljáró ügyész a vádképviselési pozícióját ettől kezdve elveszítette és a tanú szerepét töltötte be, így a kizárási szabályok értelmében ebben az eljárásban a vád képviselőre ezt követően nem volt jogosult. A tárgyalást tehát olyan személy távollétében folytatták le, akinek a részvételét az eljárási törvény kötelezően előírja.

A téves minősítést sérelmezve kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a hivatali kötelesség megszegése vonatkozásában hiányos indokolást adott. Kifogásolta azt, hogy a BH. 2005. évi 165. számú eseti döntésben írtak vizsgálatát elmulasztotta, mert ha ezt megteszi, akkor az üzletszerűség hiányát kellett volna megállapítania.

Végezetül a büntetéskiszabás körülményeit említette, kirívóan súlyosnak tartva az I. r. vádlottal szemben első fokon kiszabott 10 évi szabadságvesztést. Ennek alátámasztására az ország több bíróságán korrupciós ügyekben hozott jogerős döntéseket citált, köztük a Debreceni Ítéltábla I. és II. tanácsainak korábbi határozatait is megemlítve.

A védő azt is kifejtette, hogy nem értelmezhető a foglalkozástól eltiltás kiszabásának szükségessége az elsőfokú bíróság rendelkezései miatt, hiszen valamennyi jogászi hivatás büntetlen előélethez kötött. A szabadságvesztés, valamint a közügyektől eltiltás hossza önmagában (foglalkozástól eltiltás nélkül is) garantálja, hogy a vádlott a szabadságvesztés kitöltésétől számított 8 évig jogászi tevékenységet ne tudjon folytatni.

I. r. vádlott a felszólalásában a korábban már írásban részletezett gondolatok mentén haladva fejtette ki az álláspontját.

Az ítélet tábla a védői és a vádlotti felvetéseknek az ügy érdemét érintő lényeges részeit emelte ki, nem tért ki azokra az észrevételekre, indokokra, amelyek elhangzottak, de befolyást a büntető ügy eldöntésére - a másodfokú bíróság álláspontja szerint - nem gyakoroltak.

- - - - -

A Debreceni Ítélet tábla illetékességét a másodfokú eljárás lefolytatására a Kúria ... napján kelt ... számú kijelölő végzése alapozza meg.

A másodfokú bíróság elsőként abban foglal állást, hogy van-e olyan eljárásjogi kérdés, amely akadálya lehet a büntetőjogi felelősség elbírálásának, van-e helye a büntető eljárás megszüntetésének, amely összefügg a mentelmi jog felfüggesztésének kérdésével.

A törvényszék beszerezte azokat a releváns dokumentumokat (elsőfokú bírósági iratok 24. sorszám), amelyek alapot adnak a kérdés eldöntésére.

A bírót az országgyűlési képviselővel azonos mentelmi jog illeti és illette meg, ezért az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló törvényekben írt szabályok alapul szolgálnak. A jelenleg hatályos törvényi (2012. évi XXXVI. törvény 74. § (1) bekezdés) rendelkezéssel azonosan az 1990. évi LV. törvény 5. §-a, majd az 5. §-ának (1) bekezdése a hatályban léte alatt mindvégig tartalmazta, hogy büntetőeljárást indítani, folytatni, eljárásjogi kényszerintézkedést alkalmazni csak az [Országgyűlés] előzetes hozzájárulásával lehet.

Az OIT elnöke 2011. december 17. napján a Bszi. 5. §-ának (3) bekezdésére hivatkozással javasolta a vádlottak mentelmi jogának felfüggesztését, mellékelte a legfőbb ügyész ... napján kelt .. számú indítványát, valamint a ... Nyomozó Ügyészség ... számú iratát (elsőfokú iratok 24. sorszám).

Az akkor hatályos Bszi. (a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény) 5. §-ának (3) bekezdése szerint a hivatásos bíró mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában az Országos Igazságszolgáltatási Tanács javaslatára a köztársasági elnök dönt.

Az OBH elnöke a Bjt. 2. §-ának (3) bekezdése alapján 2012. június 12. napján javasolta, hogy a köztársasági elnök I.rendű vádlott mentelmi jogát további tényállások tekintetében függessze fel. Mellékelte a legfőbb ügyész ... napján kelt indítványát, valamint a ... Nyomozó Ügyészség .. számú iratát (elsőfokú iratok 24. sorszám).

A 2012. január 1. napjától hatályos Bjt. (a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény) 2. §-ának (3) bekezdése értelmében a bíró mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában az OBH elnökének javaslatára a köztársasági elnök dönt.

Megállapítható tehát, hogy az OIT/OBH elnökének javaslatára, annak tartalma alapján került sor a köztársasági elnöki döntésekre. A védelem által többször hivatkozott Bf.II.619/2014/36. számú végzés (Debreceni Ítéltábla) a 13. oldalon azt fogalmazza meg, hogy a köztársasági elnök „határozata az OIT elnök okiratában foglaltakon alapszik, függetlenül a legfőbb ügyészi vagy a nyomozóhatósági indítvány tartalmi elemeitől”.

A másodfokú bíróság ezzel teljes mértékben egyetértve azt is leszögezi, hogy a Be. 551. §-ának (1) bekezdésében írt feltétel is teljesült, a javaslatok a legfőbb ügyész indítványára keletkeztek. A legfőbb ügyészi indítvány tényének van csak jogi jelentősége, ezért ezen okiratok beszerzésére irányuló indítványoknak az ítéltábla nem tett eleget.

A védői érveléssel (50. számú jegyzőkönyv 20-22. oldal) szemben kifogástalan jogi levezetést tartalmaz az elsőfokú bíróság ítélete a 135-136. oldalain. Kiemelendő, hogy a köztársasági elnök határozata közjogi aktus, a döntés jogszerűsége a büntető eljárásban nem vizsgálható. Így nincs relevanciája annak a védői felvetésnek, amely a határozat indokolását hiányolja.

A második köztársasági elnöki határozattal orvoslást nyert az ügyészség téves jogértelmezése, mely szerint újabb bűncselekményekkel való meggyanúsítás előtt nem kell újabb előterjesztést tenni a mentelmi jog felfüggesztésére. A továbbiakban a nyomozás a 2012. évi XXXVI. törvény 77. §-ának (4) bekezdésében (2012. április 20. napjától hatályosan) megfogalmazottaknak megfelelő alapokon nyugodott. A mentelmi joggal rendelkező személy büntetőeljárásba bevonása kivételével a többi nyomozati cselekmény folytán beszerzett bizonyíték azonban felhasználható maradt. Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az I. r. vádlott 2012. március 27. napján foganatosított folytatólagos gyanúsított kihallgatáson tett nyilatkozatát nem tette a tárgyalás anyagává (elsőfokú ítélet 127. oldal 3. bekezdés).

Utalni kell a Kúria 2012.El.II.JE/B.2/2. számú végzésére (BH2013. 4.), amelynek a jelen ügy is alapjául szolgált. A Kúria a jogegységi határozat meghozatalát mellőzte, mert a jogértelmezés egységes, megfelel a ... Városi Bíróság ... számú és a .. Törvényszék ... számú végzéseiben kifejtetteknek. Ez utóbbit ezért a BH 2012. évi 9. számában B.22. szám alatt elvi döntésként közzé is tették.

Leszögezhető, hogy a 2012. évi XXXVI. törvény 77. §-a (4) bekezdésének (korábban 1990. évi LV. törvény 5. §-ának (7) bekezdése) értelmezése kialakult, a mentelmi jog felfüggesztése csak arra a cselekményre vonatkozik, amelyet a döntésre feljogosított a közvetlenül eléterjesztett javaslatból (indítványból) megismerhet.

A 2011. december 15. napján kelt első köztársasági elnöki határozat keltezésekor a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (régiségi Bszi.) 5. §-ának (3) bekezdése szerint a hivatásos bíró mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában az Országos Igazságszolgáltatási Tanács javaslatára a köztársasági elnök dönt. A törvényszöveg a 2006. november 18-i módosítást megelőzően csak azt fogalmazta meg, hogy a hivatásos bíróval szemben büntetőeljárást indítani vagy ilyen eljárásban

kényszerintézkedést alkalmazni - a tettenérés esetét kivéve - csak a kinevező hozzájárulásával lehet.

Az első köztársasági elnöki határozat szövege valóban nem tartalmazza a mentelmi jog felfüggesztésének kimondását, kizárólag azt, hogy hozzájárul a büntetőeljárás megindításához.

A közjogi aktusnak a büntető eljárásban a Be. 552. §-ának (2) bekezdése körében van jelentősége, amely speciális eljárást megszüntető okot tartalmaz. Az (1) bekezdésben írtakkal együtt értelmezve: indítványozni kell a mentelmi jog felfüggesztésére jogosult döntését, és ha a döntés az indítvány elutasítása, akkor az eljárást meg kell szüntetni.

A jelen esetben a mentelmi jog felfüggesztésére jogosult (köztársasági elnök) döntést hozott, és az indítványt (javaslatot) nem utasította el. Az érintett cselekmények vonatkozásában tehát nincs törvényes ok az eljárás megszüntetésére.

Az eddig kifejtettekre és az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakra tekintettel az ítélet tábla nem adott helyt annak a védelmi indítványnak, amely az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését célozta (34. számú jegyzőkönyv 5. oldal, 33. számú beadvány 8-11. oldal).

Az I. r. vádlott védője felvetette (33. számú beadvány 63-64. oldal) a vád törvényességének kérdését.

A Be. 2. §-ának (2) bekezdése értelmében törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A vádiratnak úgy kell tartalmaznia a vád tárgyává tett cselekményt, hogy az pontosan beleilleszthető legyen a Btk. különös részében megfogalmazott törvényi tényállások egyikébe. Konkrétan azoknak az eseményeknek kell tehát a vádban szerepelnie, amelyek alkalmasak az indítványozott (vagy akár eltérő), ám mindenképpen a Btk-ba ütköző cselekmény bíróság által történő megállapítására (EBH 2015.B.10.). Amennyiben mindez megállapítható, úgy a vád kellékhányáról, a törvényes vád hiányáról nem lehet szó.

A vád törvényességét illetően a Be. 217. §-a (3) bekezdésének a/-j/ pontjai határozzák meg, hogy a vádiratnak mit kell kötelező érvennyel tartalmaznia. A védő által hivatkozott „hiány” a Be. 217. §-a (3) bekezdésének b/ pontjában (a vád tárgyává tett cselekmény leírása) írtakat érinti.

Jelen esetben a vádirat tartalmaz időpontokat és időszakokat. Annak, hogy a pénz átadására ezen belül pontosan mikor került sor, a vád törvényessége szempontjából nincs relevanciája, hiszen a cselekménysor pontosan körülírt, az időszak, amikor minderre sor került behatárolható, ezért tényszerűen téves, hogy hiányzik a vádból az elkövetés idejének a megjelölése. I. r. vádlott másodfokú eljárásban előadott felszólalásában azon hivatkozásnak, hogy egyes tényálláspontokat érintően szabadságon, esetlegesen ez idő alatt külföldön volt, azért nincs jelentősége, mert maga sem tagadta, hogy nem a teljes időszakot töltötte szabadságon, illetőleg külföldön. Ezek a tények tehát nem zárják ki a

pénzösszegek átvételét T1-től. Erre utal az elsőfokú bíróság által elfogadott, az I. r. vádlottnak tulajdonított, és T1 tanúvallomásában említett kijelentés, mely szerint „ez most pont jól jön, mert éppen akkor mennek nyaralni” (elsőfokú eljárás 28. számú tárgyalási jegyzőkönyv 153. oldal utolsó bekezdése és 154. oldal 1. bekezdése, valamint az elsőfokú ítélet 147. oldal utolsó bekezdése).

Az ítélet tábla álláspontja szerint tehát a vádirat megfelel a Be. 2. §-ának (2) bekezdésében megfogalmazott tartalmi elemeknek, ezért a Be. 217. §-a (3) bekezdésének b/ pontjában írt kellék hiányában sem szenved (1/2007. számú BKv.), az törvényes.

A másodfokú bíróság a védői titok, ezáltal T1 tanúvallomásának, mint bizonyítéknak a felhasználhatósága kérdésében a következők szerint foglal állást:

A Be. 81. §-a (1) bekezdésének b/ pontja abszolút tanúkihallgatási akadályt tartalmaz, mely szerint nem hallgatható ki tanúként a védő arról, amiről mint védő szerzett tudomást, vagy amit a terhelttel védői minőségében közölt. E törvényszöveg tehát nem azt tartalmazza, hogy a védőként eljáró ügyvéd tanúként egyáltalán nem hallgatható ki.

A védelem is hivatkozott a Debreceni Ítélet tábla büntető kollégiumának a Btk. 277. §-ával kapcsolatos (az ítélet tábla honlapján elérhető) jogértelmezésére. Ennek az 1. pontjában az került rögzítésre, hogy az ügyvédet abszolút mentességi jog illeti meg mindazon ismerettel kapcsolatban, amelyről mint védő szerzett tudomást. Ez alól felmentés nem adható. Ezen túl azonban semmilyen összefüggés nem mutatható ki a jelen üggyel, mert az érvelés ezt követően nem a védőként eljáró ügyvéd titoktartási kötelezettségéről szól.

A védői titok körébe tartozó ismereteken kívüli tudomásáról T1 tanúként kihallgatható volt, mert a Be. 82. §-ának (1) bekezdésében írt relatív akadályok nem merültek fel, illetve a b/ pontra (magát bűncselekmény elkövetésével vádolná) nem hivatkozhatott, ezt ugyanis az ő esetében a Be. 82. §-a (4) bekezdésének b/ pontja kizárja, hiszen vele szemben a nyomozást - mint együttműködő gyanúsított vonatkozásában - a Be. 192. §-ának (1) bekezdését alkalmazva megszüntették.

Az ítélet tábla osztja a törvényszék igen részletesen kifejtett jogi álláspontját a védői titokkal kapcsolatban. T1 tanúvallomásaiból csak azokat a részeket használta fel bizonyítékként, amely az ügyféllel való kapcsolaton, a védői titkon kívüli, és I. r. vádlottal fennálló bűnös kapcsolatot taglalja (elsőfokú ítélet 136-140. oldal).

Az elsőfokú ítélet 138. oldal 4. bekezdésének vége a következőket fogalmazza meg:

„... attól kezdődően, hogy a bírói döntés befolyásolásának szándékával [T1] felvette a kapcsolatot I. r. vádlottal, már nem járhatott el védőként, így abból fakadó mentességi jogot sem élvezhet.”.

Nem foghat helyt tehát az - figyelemmel az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvényben írtakra is -, hogy „A védő formálisan akkor is védő, ha veszteget.”, ahogy a fellebbviteli főügyészség képviselője összefoglalta a védő érvelését (34. számú jegyzőkönyv 31. oldal).

Az I. r. vádlott védője felvetette azt is, hogy a védői titok által „generált további információk mennyire felhasználhatók?” (60. számú jegyzőkönyv 4. oldal 3. bekezdés).

Az ítéletábra egyetért az elsőfokú bíróság ítéletének 127. oldal 2. bekezdésében írtakkal: „... nem lehetett figyelembe venni, így a törvényszék nem is tette tárgyalás anyagává T1 kétségtelenül védői titokkörbe tartozó vallomásrészleteit, és a korábbi védenccével, valamint azok hozzátartozóival a nyomozás során eszközölt szembesítési nyilatkozatait”.

Tény, hogy a nyomozati szakban megtörtént T1 gyanúsított szembesítése T3(nyomozati iratok III. kötet 652-654.), T2 (nyomozati iratok III. kötet 659-661.), T4(nyomozati iratok 649-651.), valamint T13 (nyomozati iratok III. kötet 644-648.) és T14 (nyomozati iratok III. kötet 639-643.).

Az első három tanú esetében a szembesítés tárgya T1-től származó és az ügyvédi titok körébe tartozó információ volt, ugyanakkor T13 és T14 tanúk tették T1 ügyvéddel szemben a feljelentést. A szembesítésen általuk közöltek tehát nem T1-től származtak, ezért T13 és T14 tanúk szembesítésen tett nyilatkozatai bizonyítékként értékelhetők. Ezzel szemben T3, T4, valamint T2 tanúk T1-gyel történt szembesítési jegyzőkönyveinek tartalmát teljes egészében figyelmen kívül kell hagyni, mivel ekkor tett nyilatkozataik, ahogy T1-é is, ügyvédi titok miatt nem értékelhetők bizonyítékként. Erre tekintettel az ítéletábra mellőzte az elsőfokú ítéletből az 56. oldal 1. bekezdését, az 59. oldal utolsó bekezdését, valamint az 57. oldal 2. bekezdéséből, továbbá a 80. oldal 2. bekezdéséből az erre való hivatkozásokat, amelyek azonban semmilyen módon nem érintették a tényállást, azt nem tették megalapozatlanná, figyelemmel a törvényszék rendelkezésére álló és értékelési körébe vont egyéb bizonyítékokra.

A védelem által felvetett eljárási szabálysértésekre a következőkben szükséges reagálni:

A másodfokú eljárásban a bizonyítási indítványok előterjesztésekor (34. számú jegyzőkönyv 6. oldal 2. bekezdés) az hangzott el az I. r. vádlott védőjétől, hogy T1 gyanúsítottnak azokat a vallomásait, amelyeket védő jelenléte nélkül rögzítettek, jogszerűtlenül vették fel, így azok bizonyítékként nem értékelhetők, ezért dr. Palánki Zsolt védő kihallgatását indítványozta.

A törvényszék előtt ezzel kapcsolatban T1 tanúként előadta, hogy „Amikor a védőm nélkül tettem vallomásokat, ő erről egészen biztos értesítésre került, mert a védő értesített engem a kihallgatás időpontjáról valamennyi esetben.” (elsőfokú eljárás 28. számú jegyzőkönyv 170. oldal 2. bekezdés).

További bizonyítás e vonatkozásban szükségtelen, a bizonyítási eszköz kirekesztését maga után vonó eljárási szabálysértés nem történt.

Nincs relevanciája ugyanezen elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített ügyészi észrevételnek, amely megerősítette T1 tanú előbbi kijelentését (elsőfokú eljárás 28. számú jegyzőkönyv 170. oldal 2. bekezdés), hiszen azt nem tanúként tette az ügyész, ezért bizonyító ereje sincs. Az ítéletábra az erre vonatkozó elsőfokú bírói hivatkozást mellőzi az ítélet 140. oldal utolsó bekezdéséből. Az ügyészi nyilatkozat nem tanúvallomás keretében született, így fel sem merülhet az, hogy az elsőfokú bíróság ezt követően úgy tárgyalt, hogy „kizárt ügyész” képviselte a vádat.

Téves az az I. r. vádlotti és védői felvetés is, mely szerint T15 tanúkenti kihallgatása hatósági tanú közreműködése nélkül zajlott (nyomozati iratok II. kötet 475-477. oldal). A

szóban forgó jegyzőkönyv 3. oldala tartalmazza, hogy az „Eljáró ügyész felhívja az írni-olvasni nem tudó meghallgatott figyelmét, hogy a felvett jegyzőkönyv ismertetésénél hivatalból hatósági tanút alkalmaz.”. Ugyanitt szerepel T16 neve, mint hatósági tanú és tartalmazza a jegyzőkönyv a személyi adatait, továbbá a jogaira és kötelességeire való figyelmeztetés után a kézjegyt, majd a jegyzőkönyv lezárását követően az aláírását, ahogy a tanút, az ügyészt, és a jegyzőkönyvvezetőt is. Az ügyész tehát eleget tett a Be. 183. §-ának (1) és (6) bekezdéseiben írtaknak.

Összegezve az eddigieket, a bizonyítási eljárás lefolytatása alatt nem történtek olyan eljárási szabálysértések, amelyek a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését tették volna szükségessé.

- - - - -

Minden, eddig nem részletezett bizonyítási indítvány és érvelés az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadja, amely megalapozott tényállás esetén eredményre nem vezethet.

Az ítéletábra ebbe a körbe tartozóként értékelte I. r. vádlottnak az elsőfokú bírót elfogultsággal, bizonyítékok gyártásával illető kijelentéseit. Ezzel kapcsolatban utalni kell arra, hogy az elsőfokú eljárásban elfogultsági kifogás előterjesztésére senki részéről nem került sor. Az I. r. vádlott az általa vélt bírói elfogultságot kizárólag a marasztaló ítéletet követően, annak tartalmát részletesen megismerve fogalmazta meg.

Az ítéletábra az elsőfokú ítélet felülbírálata során megállapította, hogy a törvényszék igen széles körben folytatta le a bizonyítást. Észszerű indokokkal vetette el a bizonyítás továbbfejlesztésére vonatkozó indítványokat.

Az elsőfokú bíróság helyes jogi érvekkel foglalt állást abban, hogy mely bizonyítékok törvényesek, a tényállását kizárólag ezekre alapította.

Az egyes felhasználható bizonyítékokat egyenként és egymással is összevetette, azokat mérlegre tette. Ezen gondolati folyamatról meggyőző módon számot adott.

A Be. 78. §-ának (3) bekezdése értelmében a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. A mérlegelő tevékenységének azonban ellenőrizhetőnek kell lennie, azt tartalmaznia kell a döntés indokolásának, figyelemmel a Be. 258. §-a (3) bekezdésének d/ pontjában írtakra. Ennek hiánya, a mindenki számára meggyőző erő elmaradása a Be. 373. §-a (1) bekezdésének III/a. pontjában írt - indokolási kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatti - hatályon kívül helyezéshez vezethet.

A törvényszék ítélete nem szenved felderítetlenségben, iratellenességben, de a mindenre kiterjedő, meggyőző indokolás hiányában sem.

Az egész büntető eljárás alatt az I. r. vádlott védekezésének sarkalatos pontja volt, hogy T1 tanú szavahihetetlen, vallomásaira tényállást nem lehet alapítani. Összegzésként ezt a 107. számú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyvhöz II. számú mellékletként írásban

beterjesztett felszólalásának 7. oldal 4-7. bekezdéseiben a következőképpen fogalmazta meg:

„... az ügyészség koncepciója az, hogy én korrupt vagyok. ... Kellett találni egy olyan embert, aki valóban sáros, sarokba kellett szorítani, és csak várni arra, hogy mondjon valamit. Mert ha erős benne a túlélési ösztön, akkor úgyis mond valamit. Aztán együttműködik, alkut köt és megússza. Megússza, mert megsejti, hogy mit várnak tőle és tudja, hogy mondania kell valamit. Bármit, ami elég ahhoz, hogy eljárás induljon az ellen, akitől el akarnak venni valamit ... Az ügyészség számára egy volt a lényeg! T1 igazolja a koncepciójukat és rám nézve terhelő vallomást tegyen!\".

T1 gyanúsítottként első ízben 2011. október 28. napján fogatosított kihallgatásán tett terhelő vallomást I. r. vádlottra (nyomozati iratok III. kötet 603-608. oldal). Ez kizárólag az elsőfokú ítélet VIII. tényállásában írtakra vonatkozott. Ezt követően T1 2011. november 2-án (nyomozati iratok III. kötet 609-615. oldal) előadott gyanúsítottai vallomásában olyan, teljesen új korrupciós ügyeket tárt fel, amelyekkel nem is volt meggyanúsítva. Ezekben az ügyekben - amint ez később igazolást nyert - valóban az I. r. vádlott volt a másodfokon eljáró bírói tanács egyik tagja, és valóban a terheltekre kedvezőbb döntések születtek. Az ezt megelőző eseményeket, előzményeket pedig a konkrét ügyekben érintett terheltek és közvetve további tanúk bizonyították.

A védelem és az I. r. vádlott által kritizált „vádalkura” - amely szerintük alapja volt T1 „érdekvezéreltségének” - csak jóval később, mindezen ügyekre vonatkozó bizonyítékok beszerzését követően került sor.

Az ítélet tábla álláspontja szerint ezen időrendi tények cáfolják I. r. vádlott koncepció eljárását sugalmazó védekezését.

A Be. 192. §-ának (1) bekezdése értelmében a bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetében az ügyész a nyomozást megszüntetheti, ha a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy az ügy, illetőleg más büntető ügy bizonyításához hozzájárulva olyan mértékben együttműködik, hogy az együttműködéshez fűződő nemzetbiztonsági vagy bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az, amely az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződik.

A törvényszöveg egyértelmű eligazítást ad arra, hogy a nyomozás megszüntetése kizárólag az ügyész mérlegelési jogkörébe tartozik, diszkrecionális joga, mint az is - senki által nem vitathatóan -, hogy ki ellen emel vádat és ki ellen nem. Ennek okán, továbbá összevetve az előbb idézett jogszabályhelyet és T1 gyanúsítottai vallomásainak tartalmát, a „vádalku” konkrét szövege semmilyen további, értékelhető adattal nem szolgálhat a bizonyítás eredményére nézve, de okszerűen nem befolyásolhatja T1 szavahihetőségének megítélését sem, akinek „érdekvezéreltsége” abban az élethelyzetben a „vádalku” nélkül is egyértelmű.

A vádhatóság nem a nyomozást megszüntető határozatra, hanem T1 nyomozás során tett gyanúsítottai, majd a tárgyaláson előterjesztett tanúvallomására alapozta a vádat, ahogy ezt a fellebbviteli főügyészség képviselőjének viszontválasza is tartalmazza (60. számú jegyzőkönyv 16. oldal 3. bekezdés).

A vádalku szövegének meg nem ismerhetősége kapcsán felmerült a fegyverek egyenlőségének, a tisztességes eljárás elvének vélt sérelme is (védő 5. számú beadványa). Ebben a tárgykörben a magyar jogrendszer keretein belül megtörtént az irányadó jogértelmezés az Alkotmánybíróság részéről [6/1998. (III. 1.) AB határozat, 19/2015. (VI. 15.) AB határozat - a 35. bekezdésében több korábbi AB határozatra utal -, utoljára a 26/2015. (VII. 21.) AB határozat]. A jelen ügyben a védelem mindazon iratok megismerésére, birtoklására korlátozás nélkül jogosult volt és lehetőséggel bírt, amelyeknek a tartalmára, mint bizonyítékra a vád hivatkozott. A védelmi okfejtésre reagálva az EJEB eseti döntéseivel kapcsolatban később kifejtésre kerül, hogy azok csak a konkrét ügyben értelmezendők közvetlenül és kötelezően. Még kevésbé lehet értelmezésbeli jelentősége a common law alkalmazásával keletkezett precedens döntéseknek.

A vádat képviselő ügyészség kockázata, ha a rendelkezésre bocsátott bizonyítékok nem alapozzák meg a vádat. Megjegyzést érdemel, hogy T1 vonatkozásában alkalmazható lett volna az 1978. évi IV. törvény 255/A. §-ának (2) bekezdése, amely alapján a büntetése korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető lett volna, ahogy erre utalt az elsőfokú bíróság (elsőfokú ítélet 121. oldal 1. bekezdés), és a fellebbviteli főügyészség képviselője is (50. számú jegyzőkönyv 4. oldal 2. bekezdés).

Mindezek folytán azon védelmi találgatások, hogy T1 tanú milyen mértékű büntetéstől szabadult az együttműködése következtében, semmilyen következtetés levonására nem alkalmas.

Az előterjesztett védelmi indítványok indokolása szerint a bizonyítás továbbfejlesztése szükséges ahhoz, hogy a tényállás megalapozott legyen és ez olyan terjedelmű, melyet csak egy megismételt elsőfokú eljárásban lehet felvenni.

Ide tartozó az I. r. vádlott feleségének - T10 - kihallgatása arra, hogy T1 mit mondott a családtagjainak, milyen indokok vezették a terhelő vallomásának megtételében. A védelmi álláspont szerint mindezt az unokatestvére, T11 is tudná tanúvallomásával igazolni.

Az I. r. vádlott és házastársa vagyoni viszonyaira ugyancsak T10 tanútól lehetne információkat szerezni.

A felajánlott tanúvallomások a tényállást érintő bizonyítékkal nem szolgálhatnak, mint ahogy ezt az elsőfokú bíróság helyesen kifejtette határozatának 129. oldal utolsó bekezdésében, illetve a 130. oldal 1-2. bekezdéseiben.

Az elsőfokú eljárásban beszerzett igazságügyi szakértői vélemények bizonyító erejét ugyan nem vitató, további védelmi indítványok olyan, okirati bizonyítékként értékelhető magánszakvéleményeket jelölnek meg (Hamperger Anita, Agárdi Tamás, Benák-Tömöri Judit), amelyek azt célozzák, hogy T1 szavahihetőségét alapjaiban és általánosságban rengessék meg. A szavahihetőség vizsgálata azonban nem szakértői kérdés, hanem a bíróság feladata. Az ítéletábra ezt már kifejtette a Bkf.III.237/2009/2. számú határozatában, amely közzétételre került IH 2010/106. szám alatt. Mindezek miatt nincs jelentősége a kézírás alapján történő „hazugságvizsgálatnak” sem, így az ezirányú bizonyítási indítványt is elutasította az ítéletábra. A másodfokú bíróság ki sem tér a

nyomozás alatt, szaktanácsadó közreműködésével történő poligráfós vizsgálat - védelem által felvetett - kérdésére (34. számú jegyzőkönyv 6. oldal utolsó bekezdés és 50. számú jegyzőkönyv 31. oldal 2. bekezdés), aminek bizonyítási eszközként való fel nem használhatósága régóta evidencia, és amellyel a védelem is tisztában van, hiszen indítványának előterjesztésekor ezt előrebocsátotta.

Egy tanú esetleges kedvezőtlen személyiségjegyei - akár igazságügyi szakértői véleménnyel alátámasztottan - nem mentesítik az ügyben eljáró bíróságot az alól az indokolásban testet öltő gondolati folyamat alól, hogy a tanú nyilatkozatát, vallomását más rendelkezésére álló bizonyítékokkal összevetve, és a konkrét bizonyítandó tény szempontjából vizsgálva állást foglaljon abban, hogy a tanú vallomását elfogadja-e avagy nem, esetlegesen abból mit fogad, vagy mit vet el. Ez nem jár annak szükségszerű kimondásával, hogy a tanú szavahihetetlen.

Az ebben a körben felajánlott szakértői bizonyítást a törvényszék helyes indokokkal utasította el. Ugyanide tartozik az I. r. vádlott és részben a védője által is megjelölt tanúk kihallgatására tett bizonyítási indítványok sora (34. számú jegyzőkönyv 5-6., valamint 13-14. oldalai, 57. sorszámú irat), ezek között az I. r. vádlott utolsó szó jogán tett nyilatkozatában említett T17 is. Ezeket a bizonyítási indítványokat az ítélet tábla utasította el. A másodfokú bíróság szerint T1 tanú tényálláson kívüli magatartásának vizsgálata, az erre szolgáló bizonyítás csupán az általános megállapítások szintjét célozza, alkalmatlan a tényállásban foglaltak meggyengítésére.

A védő által idézett ... Ítélet tábla számú hatályon kívül helyező végzésének indokolása a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének követelményeit fejt ki: „Az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy észlelte, hogy a vádat megalapozó tanúk nagy része 2012-2013. évben a korábbiakkal ellentétes tartalmú vallomást tett, nem vizsgálta, hogy e bűnözőként is számba vehető személyeket vallomásuk megváltoztatásakor motiválhatták-e olyan indokok, amelyek miatt vallomásaik nem bírhatnak perdöntő jelentőséggel.”.

A jelen ügyben nem volt ellentétes tartalmú vallomás, így az ehhez vezető motívumot nem kellett vizsgálni. A bizonyítékok sokoldalú mérlegelésének kötelezettségével pedig az első fokú bíróság tisztában volt.

A 2009-2011 között I. r. vádlott által T1-től átvett, összesen 3.300.000.- Ft pénzüsszeg a bíró házaspár közel 1.000.000.- Ft havi összjövedelmét is figyelembe véve nem tekinthető kiugróan magasnak. Csak utal rá az ítélet tábla, hogy a védelem is „A kockázathoz képest elenyésző összegnek tartotta ezt” (33. számú beadvány 45. oldal). Az I. r. vádlott jövedelmi és vagyoni viszonyainak vizsgálata ezért nem szükséges, annak bármiféle eredménye a megállapított tényállás cáfolatára, de megerősítésére sem alkalmas.

T1 teljeskörű vagyoni helyzetének a felderítésére vonatkozó bizonyítási indítvány (34. számú jegyzőkönyv 7. oldal 2. bekezdés és 33. számú beadvány 37. oldal utolsó két bekezdése, 38. oldal 1. bekezdése), amelyet az elsőfokú bíróság szintén helytálló érveléssel utasított el (elsőfokú ítélet 128-129. oldal), ugyanígy nem visz közelebb a vád tárgyává tett tények megítéléséhez.

Az igazságügyi szakértő bevonásával történő híváslisták elemzése a tényállásban rögzítetteken kívül esik. A törvényszék ítéletének 130. oldalán ezt okszerűen utasította el.

T8 tanúkénti kihallgatása olyan körülményekre vonatkozna, amelyekre a törvényszék már vett fel bizonyítást - mégpedig oly módon, hogy a bizonyítási eljárást újra megnyitotta - és ennek eredményét határozatának 121-122. oldalain részletesen taglalta.

A hatályon kívül helyezéseket és a Bnyf-es ügyeket érintő statisztikai adatgyűjtés, majd azok elemzése kizárólag a valószínűség szintjén mozgó összehasonlító információkat szolgáltathatnak, amelyek alkalmatlanok a konkrét tények, állítások megcáfolására.

Az I. r. vádlott védőjének a 28. sorszámú beadványában kért M1 magánnyomozó tanúkénti kihallgatásárára tett indítvány indoka nem lett kifejtve, a későbbiekben már nem is került említésre. Az ítéletábra erre figyelemmel ezt a bizonyítási indítványt is elutasította.

Összegezve: a másodfokú bíróság, figyelemmel a törvényszék ítéletében írt és elfogadott érvelésre is, a másodfokú eljárásban előterjesztett I. r. vádlotti és védelmi bizonyítási indítványokat a már kifejtettek okából elutasította, mivel ezek egyike sem alkalmas az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás meggingatására, az ott írt tények - egyéb bizonyítékokkal igazolt - megcáfolására, és a tényállásnak I. r. vádlottra kedvező megváltoztatására.

A másodfokú bíróság szükségesnek tartja, hogy a továbbiakban kifejtse jogi érveit I. r. vádlott és a védője által említett további három kérdésben:

Az első az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB), mint nemzetközi bíróság döntéseinek közvetlen alkalmazása más ügyekben, így a jelen ügyben is.

E bíróság feladata, hogy az Európa Tanács tagállamai tiszteletben tartsák az Európai Jogok Egyezményét, ezáltal biztosítsa az ebben foglaltak érvényesülését. A Kúria Bfv.II.1812/2014/18. számú határozata leszögezi a következőket: Magyarország az EJEB joghatóságának alávetette magát. A részes államok nem alkalmazzák közvetlenül az EJEB ítélezési gyakorlatát. Az EJEB határozatainak a büntetőeljárásban történő alkalmazására kizárólag abban az ügyben van lehetőség, amelyben a nemzetközi bíróság a jogsértést megállapította. Az egyezményesértés EJEB általi megállapításának az egyezményesértés megállapításával érintett ügytől különböző - akár már jogerősen befejezett, akár még folyamatban lévő - másik ügyekre közvetlen, illetve kötelező hatása nincs.

Az EJEB ítéletében írtakat az érintett tagállamok kötelesek végrehajtani, ugyanakkor az alapügyet a tagállam hazai bírósága nem vizsgálja felül automatikusan, de a Be. 416. §-a (1) bekezdésének g/ pontja értelmében a magyar büntető eljárás lehetőséget teremt a felülvizsgálat kezdeményezésére.

Az ítéletábra nem vitatja, hogy az Egyezményben írt alapelveket, a jogokat és kötelezéseket érintően az EJEB által már meghozott döntések orientálhatják a hazai bírói

gondolkodást, ezáltal hatást gyakorolhatnak a bírói határozatokra, de a konkrét büntető ügy eldöntéséhez a más ügyekben hozott konkrét EJEK döntés alapul nem szolgálhat.

A feltételezett és a védelem által elengedhetetlennek tartott lehallgatási anyag át nem adásával kapcsolatban az ítélet táblája osztja a ...Ítélet táblája ... számú határozatában kifejtetteket: „A bíróság pusztán a rendelkezésre bocsátott bizonyítékok felhasználhatóságát és törvényességét vizsgálhatja, illetve - értékelő, elemző tevékenységének egy későbbi szakaszában - azt, hogy azok akár önmagukban, akár más adatokkal együtt alkalmasak-e a büntetőjogi felelősség kétséget kizáró megállapítására. Arra azonban nincs törvényes lehetőség, hogy a bíróság a titkos adatszerzés vagy titkos információgyűjtés nyíltá nem tett, korábban kiszűrt vagy megsemmisített részleteinek az átadására hívja fel az ügyészt”.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 63-69. §-ai alapján egyértelmű, hogy jogállami keretek között fel sem merülhet titkosszolgálati eszközök „pletykák” alapján történő alkalmazása, mint ahogy feljelentési kötelezettség elmulasztása miatti felelősségre vonás sem. A jelen büntető eljárásban nem volt arra semmilyen információ, hogy operatív eszközöket vettek volna igénybe. Csak és kizárólag T1, valamint I. r. vádlott közötti „bűnös kapcsolatra” volt adat. Amikor T1 bűncselekményekben való érintettsége felmerült, akkor őrizetbe is vették, 2011. szeptember 30-án 14 óra 45 perckor (nyomozati iratok III. kötet 567. oldal), majd 2011. október 2-án elrendelték az előzetes letartóztatását (nyomozati iratok III. kötet 575. oldal), amely 2011. december 27. napjáig állt fenn.

Az ügy ismeretén alapulóan, összevetve az események részletezett időpontjait csak az állapítható meg, hogy nem volt mód titkosszolgálati eszközök bármilyen bevetésére, de annak értelme sem lett volna a már kifejtettek miatt. Ugyanez vonatkozik arra a védői felvetésre, hogy T1-et miért nem használták fel I. r. vádlott „lebuktatására”. Ennek indoka az, hogy T1 az előzetes fogvatartását követően csak 2011. október 28. napján tett első ízben terhelő vallomást az I. r. vádlottra.

Megjegyzendő, hogy a törvény értelmében bírói engedélyhez kötött lehallgató eszköz magánlakásba telepíthető [Rtv. 69. § (1) bekezdés b/ pont]. Ugyanezen törvény 97. §-a (1) bekezdésének c/ pontja - az értelmező rendelkezések között - rögzíti a magánlakás fogalmát, mely szerint: a lakás (üdülő, nyaraló, vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület. A bírói dolgozószoba nem tartozik az említett körbe, ezért ott lehallgatás sem eszközölhető.

Összegezve az e körben írtakat az állapítható meg, hogy az I. r. vádlott és a védelem által feltételezett lehallgatási anyagok, egyéb operatív eszközökkel megszerzett bizonyítékok a jelen ügyben nem is léteztek, mivel az logikailag kizárt, ezért a tisztességes eljárás alapelve e tekintetben sem sérült.

Ugyancsak a tisztességes eljárás elvére hivatkozással merült fel a már korábban érintett bírói elfogultság egyik momentumaként, mégpedig az, hogy a törvényszék az ítéletében - az I. r. vádlott állítása szerint - olyan bizonyítékokat használt fel és értékelt, amelyeket a tárgyaláson nem olvasott fel, illetve nem lettek ismertetve.

A másodfokú felülbírálat során kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a törvényszék csak olyan bizonyítékokat használt fel és értékelt az ítélete meghozatalakor, amelyeket a tárgyalás anyagává tett az eljárási szabályoknak megfelelően (első fokú eljárás 28. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal 7. bekezdés; 67-71. oldal; 106. oldal 8-9. bekezdései; a 49. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 4-7. bekezdései; 3. oldal 2. bekezdése; 73. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 7-10. bekezdései; 67. oldal 3-9. bekezdései; 68. oldal 1-3. bekezdései; 86. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 5-8. bekezdései; 3. oldal 1-6. bekezdései; 98. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 6-8. bekezdései; 3. oldal 1-5. bekezdései; 105. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 8-13. bekezdései; 3. oldal 1-6. bekezdései; 110. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 3-6. bekezdései; megjegyzendő továbbá, hogy az elsőfokú iratok között lévő 72. sorszám alatt több, mint 100 oldal irat található és a sorszámozás szerint csak ezt követi a 73. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

Az elutasított bizonyítási indítványokkal összefüggésben az elsőfokú bírósághoz benyújtott, ezáltal fel nem használt, bizonyítékként nem értékelhető okiratok, vagy a jogértelmezéshez kapcsolódó jogirodalmi művek, továbbá a bizonyító erővel nem bíró újságcikkek ismertetésének elmaradása nem befolyásolta, és nem is befolyásolhatta a törvényszék döntésében résztvevő elsőfokú bírói tanács ismeretanyagát.

Az ítélet tábla e tanácsának határozott álláspontja, hogy amennyiben a magyar jogrendszer valamely jogszabályának egyértelmű értelmezésére a bíróság nem képes, nem tud arra alapozott, világos érvekkel alátámasztott, meggyőző döntést hozni, akkor elsőként a Kúria iránymutató döntéseinek érvelése nyújt támpontot. Ha a jogalkotás hiányossága miatt ez nem vezet eredményre, akkor a rendes bíróság az Alkotmánybírósághoz fordulhat, a közvetlenül alkalmazandó nemzetközi jog értelmezésére pedig előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezhet. A jogirodalomból vett hivatkozások ugyanakkor nem képezhetik alapját a bírói döntésnek, mert az a szerző személyes véleménye, tudományos álláspontja. Ez nem zárja ki azt, hogy a bíróság a tételes jogon nyugvó határozatának indokolásában kifejtett jogértelmezését a jogirodalomból vett példával erősítse meg, ahogy a BH-kban megjelent eseti döntésekre történő hivatkozás esetében teszi, de a döntés alapja nem a jogirodalom, hanem a tételes jog kell, hogy legyen.

Az elsőfokú ítélet megalapozottságát támadó védelmi érvelések nem voltak elfogadhatóak, az ítélet tábla megállapította, hogy a tényállás megalapozott, a másodfokú felülbírálat alapját képezi [Be. 351. § (1) bekezdés].

- - - - -

A fellebbviteli főügyészség által is teljeskörűen megalapozottnak tartott tényállásban írtak alapján az ítélet tábla jórészt osztja a törvényszéknek a közbizalom elleni bűncselekmények alóli felmentéssel kapcsolatban részletesen kifejtett jogi érvelését, és egyetért mindkét vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentésével.

Az irányadónak tekintett tényállás (VII. és VIII. pont) azt tartalmazza, hogy I. r. vádlott elkészítette a határozat tervezetét, amit a VII. tényállás esetében B1 és B2 bírók aláírtak, míg a VIII. tényállás vonatkozásában ugyanezt tette II. r. vádlott.

Már itt le kell szögezni, hogy határozat tervezetre - mely fogalmat egyébként az ügyészi vádirat is így tartalmazza - nem lehet közokirat-hamisítást elkövetni, az fogalmilag kizárt, mert egy tervezet semmilyen joghatás kiváltására nem alkalmas.

A kérdésben a vádirati minősítés körében lehet csak jogértelmezést végezni. Az 1978. évi IV. törvény 275. §-a (1) bekezdésének a/ pontjában írt elkövetési magatartások szóba sem kerülhetnek, mint ahogy a vádirat sem tartalmaz ilyet. A törvényhely b/ pontja értelmében bűncselekmény az, ha a hivatalos személy a hivatali hatáskörével visszaélve lényeges tényt hamisan foglal közokiratba. A közokirat fogalmát a Btk. nem tartalmazza, erre a Pp. 195. §-a az irányadó.

E szerint az olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző, vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, megszabott alakban állít ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. Ugyanilyen bizonyító ereje van az olyan okiratnak is, amelyet más jogszabály közokiratnak nyilvánít.

Ebből a bírósági határozatra értendő: amelyet „ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot”.

A közokirat-hamisítás megvalósulása szempontjából az ítélezési gyakorlat különbséget tesz az ún. „bizonyító” és a „rendelkező” okiratok között. Az elsőbe tartoznak azok, amelyek kiterjednek a bennük foglalt tények, nyilatkozatok és adatok formai valóságának a bizonyításán túl azok tartalmi valóságának a bizonyítására is, és az okirat szerepe éppen az, hogy ezt teljes közhitelességgel tanúsítsa (anyakönyv, személyi igazolvány, iskolai bizonyítvány, stb.). Ezzel szemben az ún. rendelkező közokiratok kizárólag annak a bizonyítására alkalmasak, hogy a hatóság a megjelölt helyen és időben a rendelkező részben írt határozatot hozta, ezzel kapcsolatban milyen rendelkezést tett, de a közokirat bizonyító ereje nem terjed ki a határozat belső tartalmára, az abban foglalt ténymegállapítások, tényállásbeli és jogi érvek helyességére (pl. bírósági ítélet, államigazgatási eljárás során hozott határozat, stb.), ahogy a BH. 1988. évi 337. szám alatt közzétett eseti döntés tartalmazza.

Az 1/2004. számú büntető jogegységi határozat a jogértelmezés bíróságok számára kötelező szintjére emelte a „rendelkező” közokirat mibenlétét. Ebben kifejtésre került, hogy a rendelkező közokiratnak a bizonyító ereje ugyan nem terjed ki a közokiratban rögzített adatok, nyilatkozatok, megállapítások, intézkedések tartalmi valódiságának az igazolására, azt azonban ezek a közokiratok is közhitelűen és teljes bizonyító erővel igazolják, hogy a kiállítójuk az okiratban megjelölt helyen, időben a bennük foglalt, s meghatározott személyi vagy tárgyi körre vonatkozó adatot (pl. rendelkezést) közokiratba foglalta. A kialakult egységes felfogás szerint a hatósági vagy bírósági határozat rendelkező közokirat, mert anyagi bizonyító ereje nem terjed ki a benne szereplő tények tartalmi valóságára, azonban a hatósági/bírósági rendelkezés tartalmát, annak helyét, idejét közhitelűen bizonyítja. A Btk. 275. §-ában meghatározott bűncselekmény, a hivatalos személy által elkövetett materiális közokirat-hamisítás lényeges ténynek hamis közokiratba foglalásával „bizonyító” és „rendelkező” közokiraatra egyaránt elkövethető. Ugyanakkor a hamis közokirat készítése, mind pedig a közokirat tartalmának meghamisítása csak abban az esetben valósít meg

bűncselekményt, ha az elkövetői magatartás a közokirat olyan részét érinti, melynél fogva a közokiratnak bizonyító ereje van, tehát joghatás kiváltására is alkalmas, fogalmaz a felhívott jogegységi határozat (III/1-2.).

Mindezek után megállapítható, hogy az 1978. évi IV. törvény 275. §-a (1) bekezdésének b/ pontjában írt bűncselekmény rendelkező közokiratra is elkövethető. A közokirat-hamisítás azonban csak akkor valósul meg, ha az elkövetési magatartás a közokirat olyan tartalmát érinti, amely joghatás kiváltására alkalmas, ez tekintendő lényeges ténynek.

Jelen esetben az ügyészség vádemelésével tetet öltött büntetőjogi fő kérdés az, hogy a bíróság határozatának a bevezető részében az eljárási forma feltüntetése, téves megjelölése, vagy esetlegesen annak elmaradása önmagában befolyásolja-e a joghatás kiváltását, ezáltal a büntető törvény különös részi tényállásába illő lényeges ténynek minősül-e.

A vádhatóság mindvégig képviselt egyértelmű és határozott álláspontjával szemben a kérdésre csak nemleges válasz adható a hatályos büntető eljárási törvény szabályainak tükrében.

Amennyiben ugyanis az eljárás formája (tárgyalás, nyilvános ülés, tanácsülés) tévesen kerül megjelölésre a határozat bevezető részében, vagy bele sem kerül, sok esetben még eljárásjogi következménnyel - hatályon kívül helyezéssel - sem jár. Az ilyen hibában szenvedő bírósági határozat a joghatást kiváltja, amint - fellebbezés vagy fellebbezhetőség hiányában - jogerőre emelkedik. A fellebbezett határozat hatályon kívül helyezéséhez vezethet, ha az aláírásokból kitűnik, hogy a Be. 275. §-ának (1) bekezdésében, illetve a Be. 309. §-ában foglaltakat megszegve a tanács elnöke olyan kérdésben hozott döntést, amelyben csak a bíróság tanácsa dönthetett volna. További esetek, ha kizárt bíró, vagy ki nem jelölt bíró (pl. fk-s ügyek) vett részt a döntéshozatalban. Ezekben az esetekben sem valósul meg a közokirat-hamisítás, a büntető eljárási törvényben írt jogkövetkezmények szükségszerű alkalmazása egyben nem teszi büntető anyagi jogi normába ütközővé a határozatot aláíró bíró ténykedését.

A fellebbviteli főügyészség által hivatkozott BH2014. 329. számú eseti döntés a lényeges adat fogalmát rendőr által készített hamis tartalmú jegyzőkönyvvvel kapcsolatban értelmezi, amely egy bírósági határozat tartalmával nem vethető össze.

II. r. vádlott vonatkozásában egy további tényállási elem megvalósulásának ténybeli alapja sincs meghatározva az ügyészség által nem vitatott tényállásban, de a vádiratban sem, mely szerint a hivatalos személynek a hivatali hatáskörével vissza kell élnie ahhoz, hogy a közokirat-hamisítást elkövesse. A vád szerint I. r. vádlott szóbeli tájékoztatása, indokolása alapján a II. r. vádlott a döntést szakmailag helyesnek gondolta, ezért a szóban forgó két végzést, mint előadó bíró aláírta, azonban sem a nyomozati, sem pedig a bírósági iratokat nem látta. Ebből semmilyen módon nem következik, hogy a II. r. vádlott a hivatali hatáskörével visszaélt volna, aminek az a tartalma, hogy a hatáskörét visszaélés-szerűen gyakorolja, beosztásából, hatalmi helyzetéből adódó lehetőségeit használja fel a közokirat-hamisításra.

Az eddig kifejtettekre tekintettel, osztva a törvényszék érvelését és jogi következtetését, az az ítéltábla álláspontja, hogy törvényi tényállási elem híján a vádlottak felmentése - bűncselekmény hiányában - törvényes.

Ennek rögzítésével teljesen irrelevánssá vált a közokirat-hamisítás bűncselekménnyel összefüggésben annak a vizsgálata, hogy a határozatnak tanácsulésen való meghozatalára milyen módon került sor. Ez önmagában nem kriminalizálható, büntető anyagi jogi normába nem ütköztethető az ítéltábla álláspontja szerint.

A korrupciós bűncselekmények körében ítélandó meg az, hogy a döntési folyamatba milyen befolyásoló tényező lépett be, és ezt miként érvényesítette I. r. vádlott a bíróság határozataként megjelenő lényegi tartalomban.

Figyelemmel azonban arra, hogy az elsőfokú bizonyítás jelentős részében annak körüljárására fókuszált, hogy a tanácsulés módja mennyiben volt szabálytalan, és annak mennyiben lehet büntető anyagi jogi következménye, az ítéltábla szükségét látja, hogy indokolásában kitérjen a következőkre:

A tanácsulés, azaz a bírósági döntés tanácsban történő meghozatalának módja a hatályos büntető eljárási törvényben nincs szabályozva, a jogtörténeti vizsgálódás alapján az is megállapítható, hogy nem is volt, a polgári perrendtartásban ez a szó nem is szerepel.

Az ítéltábla szerint a testületi döntés kialakításának módja - a testület tagjainak gondolkodási folyamata, a döntés kiérlelése - alkalmatlan tárgya bármilyen normatív szabályozásnak. Egy nehéz ténybeli vagy jogi megítélésű ügyben folyamatos konzultációk során alakul ki a végleges határozat, amelynek sem az időtartama, sem pedig eszközei (szóban, írásban, telefonon, e-mailben) nincsenek jogszabályba iktatva, de a másodfokú bíróság véleménye szerint ez megvalósíthatatlan is lenne.

A tanácskozási titok és az az alóli felmentés kérdése is felmerült, a tanúk vallomástételének relatív akadályaként.

A Be. 256. §-ának (6) bekezdése értelmében a tanácskozás és a szavazás titkos. A kisebbségben lévő bíró eltérő jogi álláspontját a Be. 255. §-ának (2) bekezdése szerinti esetekben az eljáró bíróság tekintheti meg. Az erre feljogosítottat pedig titoktartás kötelezi. A jogszabály tehát nem ad arra lehetőséget, hogy ez nyilvános tárgyalás anyaga legyen. A 11/2007.(III.7.) AB határozat a kihirdetés napjától megsemmisítette azt a korábbi törvényi rendelkezést, amely az ügyészt is feljogosította a tanácskozási jegyzőkönyv megtekintésére, ezáltal tartalmának a megismerésére. A döntés értelmében „a Be. szabályai szerint az ügyész a rendkívüli perorvoslatok során a terhelt terhére is eljárhat. Ha más büntető eljárás indult, abban az állam büntető igényét érvényesíti. Ennek során a különvéleményből, vagy a kisebbségben maradó bíró tanácskozási jegyzőkönyvbe foglalt érveléséből, valamint a tanácskozási jegyzőkönyv további részleteiből olyan jogi és ténybeli körülményekről, adatokról lehet tudomása, amelyek más forrásból nem szerezhetők be. Ennélfogva ezek a védelem számára nem elérhetők, következésképpen mind létezésüket, mind tartalmukat illetően ellenőrizhetetlenek. Így kialakul az a helyzet, hogy akár döntő jelentőségű kérdésekben is lényegében bármely büntető ügyben eljáró bíróság és az

ügyész azonos mértékben azonos forrásból tájékozódhat, míg a védelem más eszközökkel nem orvosolható mértékben kerül lépéshátrányba. Azon ügyeket, amelyekben a más ügyben keletkezett zárt iratok tartalma felhasználásra kerül, az ügyész szabadon választja ki. A védelem ezen tény miatt észrevételt sem tehet."

Az idézett alkotmánybíróági határozat értelmezéséből is az következik, hogy a tanácskozási titok a közmegbízatásból eredő, egyben foglalkozási, a Be. 82. §-a (1) bekezdésének c/ pontjában írt titok olyan speciális esete, amely alól senki sem adhat felmentést, az fogalmilag kizárt. Egy bíró a jogi álláspontját a törvények ismeretét, alkalmazását jelentő legjobb tudása és az ügy ismeretén alapuló meggyőződése szerint alakítja ki, ezt jelenti az alkotmányos függetlensége. Az ebbe való beavatkozást jelentené - az Alaptörvénybe ütközve - amennyiben az érintett bíróság elnöke - ahogy ez a jelen eljárásban védői oldalon felvetődött - mint igazgatási vezető felmentést adhatna az autonóm jogi álláspont kialakítására jogállami felhatalmazással kizárólag rendelkező bírónak ahhoz, hogy számot adjon a saját jogi álláspontjáról, annak kialakításáról, az odáig elvezető útról, vagy arról, hogy a testületi döntés meghozatalában milyen érvek, ellenérvek játszottak szerepet, hangoztak el. Sok esetben ennek a felidézésére kötelezés is képtelenség lenne, mivel a végleges álláspont olyan egységes, meggyőződéssel vallott véleményt tükrözhet, amellyel szembeni korábbi ellenérvekre esetleg már nem is emlékezik a tanács tagja. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a bíróság elnöke nem szerepel azok között, akiket a Be. 255. §-ának (2) bekezdése betekintési joggal ruház fel.

A tanácskozási titok azt is jelenti, hogy a tanácsban meghozott döntés az eljárás résztvevői általi megismerhetőségéig senki által és senkivel nem közölhető. Másrészt a jogértelmezés során el lehet jutni addig, hogy a Be. 256. §-ának (6) bekezdésében írt tanácskozási titok nem illeszthető abba a körbe, amely a titkot a Be. 82. §-a (1) bekezdésének c/ pontja szerinti, a tanú vallomástételének relatív és feltételtől függő akadályaként nevesíti. Abban a vádhatóság képviselője és a védelem is egyetértett, hogy jogszabályi alap nélkül nem tekinthető minősített adatnak a tanácskozási titok, nincs törvényben nevesített - ezáltal felmentésre jogosított - titokgazda, ezért a Be. 81. §-ának (2) bekezdésében írtak nem alkalmazhatók a jelen esetben.

A Be. 82. §-a (1) bekezdésének c/ pontjának értelmezése kapcsán érdemes felidézni a magyar jogtörténet modernkori első egységes büntető perrendtartását (1896. évi XXXIII. törvény - Bp.), ahogy arra a védelem hivatkozott „A tanácskozási titok” címet viselő beadványában. Eszerint „az ügyvéd, a közjegyző, az orvos, a sebész, a gyógyszerész, a szülésznő és segédjük volt mentes a tanúvallomás tétele alól arra nézve, amit a hivatásukkal járó bizalomnál fogva szereztek meg.” [Bp. 205. § (2) bekezdés]. Ennek nyelvtani értelmezése szerint a ki nem adható információ azért védett, mert mástól származik, másnak a magántitka, amivel a felsoroltak, mint tanúként kihallgatandók nem rendelkezhetnek.

A tanácskozási titok kiterjed a tanácskozás módjára, amely szerteágazó lehet - a már korábban írtak szerint - és érintheti a testületi döntés jellegét is. Jelenti még a döntés kialakulásának mikéntjét is, a jogértelmezést, amely relációban a bíró érvelése magántitok, a sajátja, nem mástól szerzett információ, ezért nem eshet a Be. 82. §-a (1) bekezdésének c/ pontjában írtak körébe. A tanácsban eljáró bírótársak egyike által a társak jogi

érveléseinek felfedése mástól szerzett információnak minősül, amelynek megosztására csak tőlük lenne beszerezhető az engedély.

Ezt követően azzal a kérdéssel kell foglalkozni, hogy mit jelent az ügy ismerete, amellyel összefüggésben nincs kötelezettség előírva. Ennek hiányában pedig mi az, ami elvárható?

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság jogi álláspontjából csupán azzal nem ért egyet a már kifejtettek alapján, hogy a tanácsülés megtartásának módja alulszabályozott a hatályos büntető eljárásban. A másodfokú bíróság szerint ugyanis nincs mit szabályozni, ezért alulszabályozásról sem lehet szó.

A bírói tanácskozás eredménye lehet csak kriminalizálható kategória. Ha a tanácskozó valamelyikét megvesztegették a döntés eredményével kapcsolatban, és a döntés irányát e személynek sikerül keresztülvinnie, meggyőzni a tanács tagjait, vagy többséget sikerül szerezni, és ennek folytán születik meg a törvénytelen döntés, amelynek ugyanakkor nem feltétlenül kell anyagi- és eljárásjogi értelemben törvénysértőnek lennie.

Az „előadó bíró” fogalmát a hatályos büntető eljárás nem határozza meg. Szerepére csak a Be. 366. §-ának (1) bekezdésében utal, miszerint a tanács elnöke által kijelölt bíró az ügyet előadja.

Közelebb kerülünk az előadó bíró feladatainak megállapításához, ha a már hivatkozott 1896. évi XXXIII. tc. 418. §-át hívjuk segítségül. Ennek értelmében a főtárgyalás megnyitása után az elnök felhívására az előadó a fellebbezés szabta keretben előadja az ügy állását, különösen kiemeli az ítéletnek megtámadott részét és azokat, melyekkel a perorvoslat támogatva van.

Az 1951. évi III. törvény 201. §-ának (1) bekezdése szerint a tárgyaláson az ügy előadójául kijelölt szakszabíró előadja az ügy állását.

Mindezeket az ítéletábra azért tartotta szükségesnek rögzíteni, mert a jelenben csupán két helyen van nevesítve az „előadó bíró”, és szabályozva a feladata.

Az egyik a Kúria Ügyviteli Szabályzatáról szóló 21/2012. Kúria elnöki utasítás, amelynek a jogegységi eljárásról szóló részének a 25. § (5) bekezdése szerint:

„A tanács elnöke legkésőbb a tanácsülés hatánapjának kitűzésével egyidejűleg kijelöli az előadó bírót, vagy bírókat. Két előadó bíró kijelölése különösen akkor indokolt, ha a jogegységi tanács a Kúria teljes kollégiuma, vagy héttagú tanács összeállításának van helye.”.

Az előadó bíró számára külön feladatot is előír a (8) bekezdés:

„Az ügy előadó bírójára köteles az elvi kérdés eldöntésére vonatkozó nemzetközi és alkotmányossági kitekintést is magába foglaló, indokolással ellátott írásbeli véleményét az ülés előtt legalább nyolc nappal a jogegységi tanács elnökének átadni, aki azt a tanács tagjai és a meghívottak részére az (5) bekezdésben írt módon haladéktalanul kézbesíti. Az 50. §-a (1) bekezdése alapján a határozat anonimizálását is az előadó bíró köteles elvégezni.”.

Végül az 1. számú melléklet 12. pontjában azt tartalmazza, hogy „Az aláírások a tanács elnöke, előadó bíró, bíró sorrendben követik egymást. Ha a tanács elnöke a tárgyaláson az ügyet maga ismerteti, erre az aláírásokban az előadó bíró megjelöléssel kell utalni.”.

A másik az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB. Tü. határozat, amely önálló jogosítványokkal ruházza fel az előadó bírót.

A 8. § (7) bekezdésének értelmében - egyes esetekben - a tanácsülésen, ha a tanácsvezető nincs jelen, az előadó bíró elnököl. A 46. § (2) bekezdésének b/ pontja szerint: „Amennyiben a befogadott alkotmányjogi panasszal egyidejűleg a Kúria előtt felülvizsgálati eljárás van folyamatban, az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetében szünetelteti, ha az előadó bíró mérlegelése alapján a felülvizsgálati eljárásban várható döntés az AB. érdemi döntését befolyásolhatja.”.

További önálló feladatokat határoz meg az ügyrend az előadó alkotmánybíró számára a 31. §-ban az alkotmányjogi panasz befogadásával kapcsolatban, a 33. §-ban az indítvány vizsgálatával összefüggésben. A 41-44. §-ok pedig az előadó alkotmánybíró döntési jogkörét taglalják.

A Be. 366. §-ának (1) bekezdésében írtakra figyelemmel mindezek összevetéséből megalapozottan állapítható meg és szögezhető le, hogy az előadó bíró fogalma mögött a teljes ügyismeret áll, ő az, aki tájékoztatja a tanács harmadik tagját az iratok tartalmáról és az eldöntendő jogkérdésről. Ezt indokolja az ügy észszerű határidőn belüli befejezésének követelménye. Nem lehet tehát olyan elvárást megfogalmazni, hogy minden egyes ügy teljes körű ismeretével kell rendelkeznie az eljáró tanács mindhárom tagjának. Ez egyrészt fizikai képtelenség is (pl. több ezer oldal terjedelmű esetén), másrészt kiüresítené és feleslegessé tenné az előadó bíró szerepét. Nyomatékkal kell ugyanakkor utalni arra, hogy az ún. szavazó bíró sincs elzárva az iratok teljes vagy részleges megismerésétől.

- - - - -

A törvényszék a tényállás alapján okszerű következtetést vont le I. r. vádlott bűnösségére, és a cselekmény jogi minősítése is helyes és törvényes.

A tényállásban írt bírósági határozatok - kizárólag önmagukban vizsgálva - nem jogszabálysértőek, jogszabályi alapjukat az akkor hatályos törvények adják. Ugyanakkor ha melléjük tesszük T1 az I. r. vádlottra terhelő nyilatkozatait és az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúk vallomásait, az egyéb okirati bizonyítékokat, már nem lehet azt állítani, hogy ezen bírósági határozatok törvényesek és akkor is megszülettek volna ebben a formában, ha az I. r. vádlott, mint előadó bíró, vagy mint a tanács elnöke nem fogad el pénzt a döntés meghozatala érdekében T1-től.

Leszögezhető, hogy I. r. vádlott a tanács tagjainak megtévesztésével, olykor valóban nagy szakmai tekintélyének felhasználásával érte el, hogy azok a döntések megszülethettek, amelyek valóban mindig kedvezőek voltak a terheltekre, és amelyekért az I. r. vádlott pénzt fogadott el attól a védőtől, aki az ügyekben eljár, és akivel családi barátságban volt.

Az I. r. vádlott általi megtevesztés legélesebben a VIII. tényállásban, II. r. vádlott esetében érhető tetten, figyelemmel Ü1 ügyész tanúvallomására is. Ez is T1 terhelő tanúvallomását igazolja, hiszen nincs magyarázat arra, hogy ha az I. r. vádlott a terheltre kedvező döntéséért nem vár előnyt, akkor miért kell nyilvánvalóan valótlán információt közölni II. r. vádlottal annak érdekében, hogy az előzetes letartóztatás helyett enyhébb kényszerintézkedés, házi őrizet legyen elrendelve.

A törvényszék a Btk. 2. §-a alapján részletesen foglalkozott azzal, hogy az I. r. vádlott vonatkozásában a bűncselekmények elkövetésekor hatályos büntető anyagi jogi törvényt (1978. évi IV. törvény), avagy az elbíráláskori 2012. évi C. törvényt alkalmazza. Levezetése helytálló, indokait a másodfokú bíróság osztja.

Az ítéletábra egyetért mindkét minősítő körülmény, így a hivatali kötelesség megszegése, illetve az üzletszerűség megállapításával.

A hivatali kötelesség megszegése kapcsán kell utalni az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésére, miszerint a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatók.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. 3. §-a értelmében a bírók függetlenek, a jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően döntenek, az ítélezési tevékenységükkel összefüggésben nem befolyásolhatók és nem utasíthatók.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (rég. Bjt.) 26. §-a tartalmazza azt, hogy a bíró minden ügyben befolyástól mentesen és részrehajlás nélkül köteles eljárni és a döntés befolyásolására irányuló minden kísérletet köteles elhárítani, és arról a bíróság elnökét tájékoztatni.

Azzal, hogy I. r. vádlott a döntésekért pénzt fogadott el, az összes, most felsorolt jogszabályban írtakat tudatosan figyelmen kívül hagyta, munkáját nem független bíróként és nem részrehajlásmentesen végezte, ezáltal hivatali kötelességét megszegte.

A Btk. 459. §-a (1) bekezdésének 28. pontja értelmében üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik.

Az I. r. vádlott nem csak a haszon reményében, hanem azt realizálva követett el ugyanolyan bűncselekményeket. Ezek ismétlődése és „Jól jön az, mert éppen nyaralni megyünk.” kijelentése a másodfokú bíróság szerint azt igazolja, hogy a haszon érdekében történő akaratelhatározása motiválta őt a cselekedeteiben. Az üzletszerűség esetében nem a rövid időközökbeni elkövetés kell, hogy értékelést kapjon, hanem a rendszerességre törekvés (2009. május, október; 2010. január, június; 2011. január, május, július, szeptember).

Ha a most felsorolt időszakokat vesszük alapul, egyértelműen kizárható az alkalmosszerűség.

A BH2005. 165. számú eseti döntésben írtak értelmezése sem vezethetne arra az eredményre, hogy az üzletszerűség nem állapítható meg. Az elkövetőnek a csekély

mennyiségű marihuánás cigaretta értékesítéséből esetenként származó 1500-2000 Ft-os haszna elenyésző volt a munkából származó rendszeres jövedelme mellett. Nem volt tehát megállapítható - a Legfelsőbb Bíróság döntése értelmében - hogy a terhelt e bűncselekmény haszna érdekében bűnelkövetői életmódra rendezkedett volna be.

Más megítélés alá esik a korrupciós bűncselekmény ismétlődése, amely esetenként a havi jövedelemhez közeli összegű pénz átvételével járt, amely plusz jövedelemforrást jelentett és a megszokott életvitel során felélhető volt.

Mindezek miatt helyes az elsőfokú bíróság által az üzletszerűség, mint minősítő körülmény megállapítása a korrupciós bűncselekmények esetében, ahogy helytálló a felhívott törvényhely is.

A törvényszék feltárta I. r. vádlott javára és terhére értékelhető bűnösségi körülményeket.

A Btk. 80. §-ának (2) bekezdése értelmében a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke az irányadó, melynek számításánál a Btk. 81. §-ának (3) bekezdésében írt, a halmazati szabályok következtében megemelt büntetési tételből kell kiindulni jelen esetben, ahogy helyesen hivatkozott erre az elsőfokú bíróság. Ugyanakkor a törvényszék a büntetés kiszabásakor nem vette figyelembe a bírói hivatás speciális szabályaira tekintettel az I. r. vádlott által elkövetett 8 rb. korrupciós bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlyát, ezért az ítéletábra szerint enyhe büntetést szabott ki.

Az Alaptörvény 26. §-ának (1) bekezdése értelmében a bírók függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatók.

A bírói függetlenség alkotmányos érték, a bíróság szervezeti és a bírák státuszbeli függetlensége az igazságszolgáltatás függetlenségének egyik legfontosabb garanciája, egyben alkotmányos biztosítéka a tisztességes bírósági eljárásnak. Ez pedig arra nyújt garanciát, hogy az egyedi jogvitákban eljáró bíró kizárólag a jogszabályok alapján és belső meggyőződése szerint, minden, akár a bírói szervezeten kívülről, akár azon belülről érkező meg nem engedett befolyástól mentesen hozhasson döntést [34/2013. (XI. 22.) AB határozat].

Kimondható tehát, hogy a bíró azért kap ekkora felhatalmazást, hogy döntéseinek meghozatalakor kizárjon minden külső tényezőt és határozatát részrehajlásmentesen, kizárólag a törvényeknek alárendelve legyen képes meghozni.

Mindezeket követően csak arra a következtetésre lehet jutni, hogy a hivatali vesztegetés körében nincs annál nagyobb bűn, mint amikor egy bíró az esküjét megszegve eladja a döntését.

Ennek okán az I. r. vádlott védője által összehasonlítási alapul összegyűjtött és a perbeszédben idézett eseti döntéseknek a büntetés kiszabást érintő példáinak nem lehet jelentősége, irányadóul nem szolgálhat.

A fellebbviteli főügyészség képviselője a következőképpen fogalmazott: „A megvesztegetett bíró nem független, mivel az aktív vesztegető pénzért érvényesített akaratának van alárendelve, a hivatali döntése szakmai tartalmától függetlenül. Amennyiben jogtalan előnyért hoz döntést, legyen az bármely módon védhető és egyébként helytálló, a bíró függetlensége sérült, hiszen rendelésre járt el, a vesztegető akarata szerint cselekedett: megvásárolt, szerződéssel kötelezett, kvázi utasított bíró”. Ezt a megfogalmazott gondolatot nem lehet megcáfolni.

A modern társadalmak alkotmányos alapértéke a független igazságszolgáltatás, amelynek a letéteményese a bíró, akinek azt kell képviselnie, hogy a döntésének meghozatalakor mindenféle külső ráhatástól mentesen jár el. Már egyetlen ezzel ellentétes bírói eljárás alapjaiban képes megingatni az alkotmányos alapelvekbe, különösen a törvény előtti egyenlőségbe (Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdés) vetett hitet.

Az eddig írtakból szükségszerűen következik I. r. vádlott büntetésének súlyosítása.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a rendelkező részben írt mértékű, a halmazati középértéket meghaladó szabadságvesztés áll csak arányban az I. r. vádlott által elkövetett korrupciós bűncselekmények jelentős tárgyi súlyával, a bűnösségi körülményekkel, kiemelve itt a többszörös halmazatot, valamint azt, hogy az elkövetett bűncselekmények hosszabb időszakot öleltek fel.

I. r. vádlott által elkövetett bűncselekmények jellegére tekintettel törvényes a közügyektől eltiltás alkalmazása, melynek tartamát az ítéletábra a szabadságvesztés mértékét figyelembe véve szintén súlyosította a Btk. 62. §-ában írt maximális tartamra.

Az elsőfokú bíróság az egyetemi jogi diplomához kötött foglalkozástól eltiltás végleges hatályú alkalmazását a büntetés célján túlmenő indokolatlan hátránynak tekintette (elsőfokú ítélet 150. oldal 2. bekezdés), amivel az ítéletábra nem azonosult. A Btk. 53. §-ának (2) bekezdése értelmében végleges hatállyal az tiltható el, aki a foglalkozás gyakorlására alkalmatlan - nyilvánvalóan ez nem áll fenn - vagy arra méltatlan. Az ítéletábra álláspontja szerint az a bíró, aki ellenszolgáltatásért nyolc alkalommal hozott kedvező döntést az érintett terheltek javára, méltatlanná vált arra, hogy bármely jogi diplomához kötött foglalkozást gyakorolhasson, ezért kizárólag a végleges hatályú eltiltás az, amely alkalmas a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési cél érvényre juttatására.

Törvényes az I. r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés is, annak napi tételszáma igazodik a megvalósított korrupciós bűncselekmények tárgyi súlyához és jól tükrözi a napi tételnek megfelelő forint összeg I. r. vádlott átlagot meghaladó jövedelmi, vagyoni helyzetét.

A vádlottak felmentését tartalmazó másodfokú rendelkezések érintetlenül maradtak, ezért a bűnügyi költségről szóló rendelkezést sem kellett - az ügyészség által indítványozottak szerint - megváltoztatni, azonban számítási hiba miatt a rendelkező részben írtaknak megfelelően szükséges volt korrigálni.

A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét I. r. vádlott vonatkozásában a Be. 372. §-ának (1) bekezdését alkalmazva megváltoztatta, míg egyéb helyes és törvényes rendelkezéseit II. r. vádlottat érintően is a Be. 371. §-ának (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Az I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött idő beszámítása a szabadságvesztés tartamába a Btk. 92. §-ának (1) és (2) bekezdésén alapul.

A kizárólag II. r. vádlottat érintő másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség - a vádlott felmentése következtében - az államot terheli a Be. 339. §-ának (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Be. 381. §-ának (1) bekezdésére.

Debrecen, 2015. október 15.

Dr. Ficsór Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Szabó József sk. a tanács tagja

Záradék:

A Debreceni Törvényszék 6.B.696/2012/111. számú ítélete I. r. vádlott vonatkozásában a másodfokú ítéletben írt változtatásokkal jogerőre emelkedett és végrehajtható, II. r. vádlott vonatkozásában jogerős.

Debrecen, 2015. október 15.

. Ficsór Gabriella sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

- kiadó -